

Атестація педагогів 2024/2025: ключові зміни до Положення

[Наказом МОН від 10.09.2024 №1277](#) затверджено нову редакцію Положення про атестацію педагогічних працівників (далі – Положення). Як змінився порядок проведення комплексного оцінювання педагогічної діяльності? Саме про це ми поговоримо під час дводенної [Всеукраїнської інтернет-конференції «Атестація педагогічних працівників відповідно до оновленого Положення»](#), яка відбудеться 21.11. – 22.11.2024. Під час етеру ви матиме змогу поставити запитання досвідченим спікерам, обговорити конкретні проблемні випадки й тим самим захистити свої права. Крім того, найвагоміші норми цього документа ми розглянули у статті [«Атестація педагогів: огляд нової редакції Положення»](#) та опрацювали під час вебінару Володимира Мініча [«Зміни до Положення про атестацію педагогічних працівників»](#).

А у цьому матеріалі ми зосередились на ключових змінах, які відрізняють процедуру проведення атестації педагогів у 2024/2025 навчальному році від минулорічної.

*Атестація педагогічного працівника – це всебічне та комплексне оцінювання їхньої педагогічної діяльності, за якою **визначаються** відповідність педагогічного працівника займаній посаді, рівень його кваліфікації, **присвоюється** кваліфікаційна категорія, педагогічне звання. Атестація педагога є **обов'язковою** й проводиться з дотриманням академічної доброчесності.*

Міжатаестаційний період

Стислий огляд змін: визначено час, який не зараховується до міжатаестаційного періоду.

Нова редакція:

Міжатаестаційний період не може бути меншим ніж 3 роки, крім випадків проведення **позачергової атестації за ініціативою педагогічного працівника**. До міжатаестаційного періоду **не зараховуються**:

- соціальні відпустки;
- відпустки без збереження заробітної плати тривалістю понад 1 рік;
- час перебування на обліку в службі зайнятості;
- інші випадки, коли переривається трудова діяльність;
- увільнення працівника від виконання обов'язків;
- мобілізація;
- період, на який переноситься атестація.

Підвищення кваліфікації педагогічних працівників

Стислий огляд змін: зазначено, що подальше здобуття вищої освіти зараховується в загальний обсяг підвищення кваліфікації.

Нова редакція:

Підвищення кваліфікації проводиться відповідно до законодавства та є **необхідною** умовою атестації. Здобуття освіти в закладі вищої, фахової передвищої

освіти наступні 5 років **зараховується** як підвищення кваліфікації відповідно до законодавства.

Згідно з нормативними документами педагогам гарантується вільний вибір установ та організацій, що здійснюють підвищення кваліфікації та перепідготовку педагогічних працівників. Освітній проєкт «На Урок» як суб'єкт підвищення кваліфікації працює відповідно до вимог чинного законодавства, надаючи послуги, спрямовані на професійне зростання педагогів за різноманітними напрямками та всебічний розвиток учасників освітнього процесу.

Позачергова атестація

Стислий огляд змін: конкретизовано вимоги лр проведення позачергової атестації педагогів та керівників закладів освіти.

Нова редакція:

Позачергова атестація може проводитись за ініціативою:

1) педагогічного працівника, якщо його освітній рівень, стаж роботи на посадах педагогічних працівників відповідає вимогам **або** за наявності **однієї** з таких умов:

- визнання переможцем, лауреатом фінальних етапів всеукраїнських, міжнародних, регіональних фахових конкурсів;
- наявності освітньо-наукового / освітньо-творчого, наукового ступеня;
- успішного проходження сертифікації.

2) керівника закладу освіти, якщо за **результатами аналізу виконання педагогом посадових обов'язків** визначені підстави, які свідчать про **зниження якості** його педагогічної діяльності.

У разі виявлення за **результатами інституційного аудиту** низької якості освітньої діяльності закладу освіти, відокремленого структурного підрозділу проводиться **позачергова атестація керівника закладу освіти**.

Особливості атестації окремих категорій педагогів

Стислий огляд змін: визначено підстави для зберігання раніше присвоєних кваліфікаційних категорій та педагогічних звань.

Нова редакція:

Раніше присвоєні кваліфікаційна категорія, педагогічне звання педагога **зберігаються** до проведення наступної атестації та у таких випадках:

- переведення (призначення) педагога на іншу посаду в тому самому чи в іншому закладі освіти;
- переривання роботи педагога на педагогічній посаді (незалежно від тривалості перерви в роботі).

Атестація таких педагогів здійснюється **не пізніше ніж через 2 роки** після прийняття їх на роботу.

Вимоги до присвоєння кваліфікаційних категорій та педагогічних звань

Кваліфікаційні категорії

Стислий огляд змін: умови для присвоєння кваліфікаційних категорій викладено у новій редакції, уточнено порядок присвоєння категорії педагога під час прийому на роботу. Також надано можливість присвоєння педагогічного звання педагогам, посади яких не передбачають присвоєння кваліфікаційних категорій.

Нова редакція:

Кваліфікаційні категорії присвоюються педагогічним працівникам за умови наявності в них:

- відповідного ступеня освіти, що підтверджується документом про освіту (дипломом);
- стажу роботи на посадах педагогічних працівників, який визначається відповідно до даних його особової справи, трудової книжки або відомостей Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування та інших документів.

При **прийнятті на роботу** педагогічним працівникам (особам, призначеним на посади педагогічних працівників) **атестаційною комісією** присвоюється кваліфікаційна категорія «спеціаліст» без проведення будь-яких заходів, пов'язаних із вивченням й оцінюванням його діяльності та професійних компетентностей.

Педагогічним працівникам, посади яких **не передбачають** присвоєння кваліфікаційних категорій, за результатами атестації:

- встановлюється відповідність займаній посаді;
- установлюється (підтверджується) тарифний розряд;
- може бути присвоєно педагогічне звання.

Педагогічні звання

Стислий огляд змін: конкретизовано вимоги до присвоєння (підтвердження) педагогічних звань.

Нова редакція:

У Положенні визначено такі вимоги до присвоєння (підтвердження) педагогічних звань:

- «Майстер виробничого навчання II категорії»;
- «Майстер виробничого навчання I категорії»;
- «Старший викладач», «старший учитель», «старший вихователь»;
- «Викладач-методист», «учитель-методист», «вихователь-методист», «педагог-організатор-методист», «практичний психолог - методист», «керівник гуртка - методист», «старший вожатий - методист»;
- «Старший вихователь»;
- «Вихователь-методист»;
- «Керівник гуртка – методист».

Кваліфікаційні категорії та педагогічні звання присвоюються за результатами атестації як правило послідовно.

Зауважити! [Наказом МОН від 29.08.2024 №1225](#) затверджено новий професійний стандарт «Вчитель закладу загальної середньої освіти». Професійні якості педагога, визначені цим документом, мають оцінюватись під час комплексного оцінювання діяльності педагогічних працівників. У наших статтях [«Огляд нового Професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти»](#) та [«Огляд нового Профстандарту вчителя: теоретичний аспект»](#) ми детально розглянули окремі компоненти цього документа.

Рівні атестаційних комісій

Стислий огляд змін: уточнено вимоги щодо створення атестаційних комісій залежно від кількості педагогів у закладі освіти та їхні повноваження.

Нова редакція:

Залежно від компетенції та повноважень освітньої установи Положенням визначено такі рівні атестаційних комісій:

Атестаційна комісія I рівня (створюється в закладах освіти, відокремлених структурних підрозділах, у яких працює **15 та більше педагогічних працівників**) – атестує педагогічних працівників (крім керівників) закладу освіти.

Крім того, Положення містить такі норми:

- Заклади освіти приватної форми власності можуть створювати атестаційні комісії самостійно або спільно з іншими закладами освіти на договірних засадах незалежно від кількості педагогічних працівників, які в них працюють.
- Атестація підпрацівників філій закладів загальної середньої освіти, зокрема й завідувача та його заступника, здійснюється в закладі загальної середньої освіти, який є юридичною особою, що створила філію.

Атестаційна комісія II рівня (створюється в органах управління у сфері освіти сільських, селищних, міських рад, районних у містах Києві та Севастополі державних адміністрацій, закладах професійної (професійно-технічної) освіти, фахової передвищої та вищої освіти, які мають відокремлені структурні підрозділи, інших закладах, установах та організаціях у сфері управління, або підпорядкуванні яких є заклади освіти) – атестує керівників підпорядкованих закладів освіти та педагогічних працівників закладів освіти, у яких працює менше ніж 15 педагогічних працівників, та розглядає апеляції на рішення атестаційних комісій I рівня.

Атестаційна комісія III рівня (створюється в Міністерстві освіти і науки, молоді та спорту Автономної Республіки Крим, органах управління у сфері освіти обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій) – атестує керівників підпорядкованих закладів освіти та педагогічних працівників закладів освіти, у яких працює менше ніж 15 педагогічних працівників та розглядає апеляції на рішення атестаційних комісій I та II рівнів.

За результатами атестації педагогічного працівника, незалежно від обсягу його педагогічного навантаження атестаційними комісіями (I рівня - не пізніше ніж 01 квітня, II та III рівня – не пізніше ніж 25 квітня) приймається рішення щодо:

- відповідності (невідповідності) педагогічного працівника займаній посаді;

- присвоєння (підтвердження) педагогічному працівникові кваліфікаційної категорії або про відмову в такому присвоєнні (підтвердженні);
- присвоєння педагогічному працівникові педагогічного звання або про відмову в такому присвоєнні (підтвердженні).

Робота атестаційних комісій

Стислий огляд змін: конкретизовано період повноважень атестаційної комісії та порядок фіксації думок окремих членів атестаційної комісії.

Нова редакція:

Повноваження атестаційної комісії **починаються** з дня видання наказу (рішення) про її створення та діють до наступного навчального року (**до дня видання наказу** про створення нової атестаційної комісії). У разі необхідності внесення **змін до складу** атестаційної комісії у зв'язку з тривалою відсутністю її члена або виникнення потенційного чи реального конфлікту інтересів, видається відповідний наказ.

Особи, які підписують протокол можуть у письмовій формі викласти окрему думку щодо рішення атестаційної комісії, яка додається до протоколу. Окрема думка інших членів атестаційної комісії може бути висловлена в усній формі, з обов'язковим внесенням її до протоколу.

Особливості проведення чергової атестації

Стислий огляд змін: визначено термін надання списків працівників, які підлягають черговій атестації.

Нова редакція:

Керівник закладу освіти може надати атестаційній комісії уточнені списки педагогічних працівників, які підлягають атестації, до 20 грудня поточного календарного року. У закладах освіти, у яких працює **менше ніж 15 педагогів**, списки працівників, які підлягають черговій атестації, готує керівник закладу освіти та надає їх атестаційній комісії відповідного рівня **до 01 жовтня** поточного року.

Видання наказу за результатами атестації

Стислий огляд змін: визначено, що витяг з наказу про результати атестації є документом, який підтверджує присвоєння (підтвердження) педагогічному працівнику відповідної кваліфікаційної категорії, педагогічного звання.

Нова редакція:

На підставі рішення атестаційної комісії в строк, що не перевищує 7 робочих днів з дня його прийняття, керівник закладу освіти видає відповідний наказ та впродовж 3 робочих днів із дати його видання ознайомлює з ним педагогічного працівника під підпис та подає його до бухгалтерії для нарахування заробітної плати та проведення відповідного перерахунку. Оплата праці з урахуванням результатів атестації проводиться з дати прийняття атестаційною комісією рішення за результатами атестації.

Витяг з наказу видається педагогу при звільненні чи переведенні на роботу в інший заклад освіти та є документом, який **підтверджує** присвоєння (підтвердження) педагогічному працівнику відповідної кваліфікаційної категорії, педагогічного звання.

Оскарження рішень атестаційних комісій

Стислий огляд змін: визначено необов'язковість подачі копій документів, які можна отримати шляхом електронної взаємодії з інформаційно-комунікаційними системами та публічними електронними реєстрами органів державної влади.

Нова редакція:

У разі незгоди педагога з рішеннями атестаційних комісій I чи II рівнів впродовж 7 робочих днів із дати отримання ним атестаційного листа він має право оскаржити такі рішення шляхом подання апеляції (додаток 4 до Положення) та копій:

- атестаційного листа, виданого атестаційною комісією, рішення якої оскаржується;
- документів, що подавались до атестаційної комісії (у разі їхнього подання). Якщо такі документи є у розпорядженні суб'єкта створення атестаційної комісії, до якої подається апеляція, або можуть бути отримані шляхом **електронної інформаційної взаємодії** з інформаційно-комунікаційними системами та публічними електронними реєстрами органів державної влади, педагогічний працівник їх **не подає**, а цей факт має бути зазначеним в апеляційній заяві з посиланням на відповідний ресурс.